

Recenze a krátké zprávy

Školní poradenství

Petra Potměšilová

KNOTOVÁ, D. a kol. (2014). *Školní poradenství*. 1. vyd. Praha: Grada, 258 s. ISBN 978-80-247-4502-2.

Publikace **Školní poradenství** je rozdělena na devět hlavních kapitol, které jsou pak dále členěny na podkapitoly. Každou z kapitol můžeme považovat za samostatný celek, přesto však publikace působí komplexním dojmem; je zde patrná hlavní jednotící linie. Kapitoly jsou řazeny logicky za sebou; čtenář tak nejdříve získá obecné informace o poradenských službách v českém školství, dále pak o specifických cílových skupinách pro poradenské služby a v neposlední řadě informace o možných formách školního poradenství a o osobě poradce. Informace jsou pak doplněny konkrétními ukázkami z praxe.

První kapitola nese název *Poradenské služby v českém školství* a její autorkou je Dana Knotová. Tuto kapitolu je možné považovat za úvodní. Autorka se zde krátce zmiňuje o historických souvislostech a o současném stavu školního poradenství. Jsou zde uvedeny i základní právní předpisy, které se vztahují k této problematice. Dále jsou zde charakterizována jednotlivá školská poradenská zařízení: pedagogicko-psychologické poradny, speciálněpedagogická centra a střediska výchovné péče. Na základě charakteristiky činnosti těchto zařízení si čtenář může vytvořit jasnou představu o jejich působnosti. V závěru kapitoly je pak krátká zmínka o orgánech sociálně-právní ochrany dětí.

Školní poradenské pracoviště autorky Lenky Ondráčkové je pak názvem druhé kapitoly. Kapitola je podrobně věnována poradenských pracovníkům, kteří působí přímo ve školách. Nejdříve zde však autorka uvádí základní informace o možnostech vytvoření školního poradenského pracoviště. Nejdlejší subkapitola je věnována možnostem působení výchovného poradce ve školách. Mezi další poradenské pracovníky školy jsou pak zařazeni: školní metodik prevence, školní psycholog a školní speciální psycholog. Jednotlivé subkapitoly jsou kolektivním dílem dalších autorek (Alice Vašáková, Bohumíra Lazarová, Alena Šafrová). U každého pracovníka je vždy uveden možný rozsah jeho práce; informace jsou podloženy legislativními opatřeními a zkušenostmi z praxe či doporučením pro praxi.

Následující tři kapitoly jsou zaměřeny na poradenství žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. První z nich (třetí kapitola) nese název *Žáci se speciálními potřebami*. Autorka Alena Šafrová zde nejdříve uvádí základní možnosti vzdělávání těchto žáků. Dále pak následuje vždy stručná charakteristika jednotlivých typů postižení a jeho vlivu na vzdělávací proces. Následující kapitola je čtvrtou v pořadí; autorka Alena Šafrová se zde zabývá problematikou *žáků s poruchami chování a učení*. Na osmi stranách autorka uvádí možné příčiny těchto poruch a jejich prevenci. Poslední z této triády je pátá kapitola Šárky Portešové *Mimořádně nadaní žáci a studenti*. Autorka zde uvádí historické souvislosti problematiky dětí a žáků s nadáním a uvádí zde možnosti identifikace těchto žáků. Dále je zde uvedena jejich charakteristika, možnosti vzdělávání a rizika, která souvisejí s nadáním.

V šesté kapitole se Alice Vašáková zabývá *Vedením poradenského rozhovoru*. Jsou zde uvedeny fáze poradenského rozhovoru a velmi stručně je zde charakterizována komunikace s problémovými klienty.

Školní poradci jako aktéři organizačního učení je název sedmé kapitoly autorky Bohumíry Lazarové. Autorka se zde nejdříve věnuje charakteristice pojmu organizační učení, kdy zdůrazňuje, že v důsledku tohoto typu učení vzniká nová reflektovaná znalost, která se tak stává trvalou součástí tzv. organizační paměti. Dále pak uvádí základní metodickou podporu v souvislosti s tímto typem učení.

Lenka Hloušková v osmé kapitole *Role škol v oblasti kariérového poradenství* se zaměřuje na jednu konkrétní formu poradenství ve školách. Kariérové poradenství je zde charakterizováno z hlediska obsahu a cílů; tyto informace jsou doplněny o seznam informačních zdrojů a o příklady z praxe.

Poslední kapitolu pak tvoří přílohy: pracovní náplň jednotlivých školních poradců, ukázky jejich náplně práce, vnitřní předpisy a struktura individuálního vzdělávacího plánu pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Publikace **Školní poradenství** je kolektivním dílem osmi autorek. I přes tuto skutečnost působí uceleným dojmem. Kniha je sice psána čtivou formou, zachovává však ráz odborného textu. Jednotlivé kapitoly se od sebe výrazně liší co do hutnosti, ale i zpracování informací. U kapitol, které jsou zaměřeny na problematiku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, je škoda, že autorky zůstaly jen na základní a obecné úrovni. Publikace tak nepřináší nové poznatky, spíše shrnuje a utvrďuje již známá fakta. Autorky však v anotaci ke knize uvádějí, že publikace je určena především jako studijní pomůcka studentům pedagogických oborů. Tuto skutečnost se jim dle našeho mínění podařilo naplnit.

Kontakt na autorku:

PhDr. Mgr. Petra Potměšilová, Ph.D.
KKV, CMTF UP Olomouc
tř. 1. Máje 5
771 11 Olomouc
E-mail: petra.potmesilova@upol.cz